

Enfòmasyon Debaz sou Mwazi ak Imidite

Nan ki pwen mwazi kouran nan bilding yo?

Mwazi yo trè kouran nan bilding ak nan kay yo. Mwazi gendwa pouse tout kote ki gen anpil imidite, tankou toutotou fwit nan twati yo, fenèt oswa tiyo oubyen kote ki te gen inondasyon. Mwazi konn pouse byen sou pwodui papye, katon, mozayik nan plafon ak pwodui bwa. Mwazi yo pouse byen tou nan pousyè, penti, papye pentire, klwazon sèk, kapèt, twal ak tapisri.

Mwazi ki pi kouran andedan yo se *Cladosporium*, *Penicillium*, ak *Aspergillus*. Nou pa gen enfòmasyon presi konsènan chak kilè yo jwenn mwazi diferan nan bilding ak nan kay yo.

Kijan mwazi yo antre nan anviwònman andedan ak kijan yo pouse?

Yo konn jwenn mwazi alafwa anndan ak andeyò kay. Mwazi gendwa antre lakay ou grasa pèt ki louvri, fenèt, bouch vantilasyon, ak sistèm èkondisyone oswa chofaj. Mwazi ki nan lè deyò a kapab tache kò li tou sou rad, soulye, ak bèt domestik epi yo kapab transpòte andedan. Lè spò mwazi yo tonbe nan kote ki gen twòp imidite, tankou kote ki kapab gen fwit ki fèt nan twati, tiyo, miray, po plant, oswa kote ki te gen inondasyon, spò yo pral pouse. Anpil materyo bilding bay eleman nitritif apwopriye ki ankouraje mwazi yo pouse. Materyo seliloz imid, sa gen ladan papye ak pwodui papye, bwat katon, mozayik plafon, bwa, ak pwodui bwa, se materyo ki apwopriye espesyalman pou kwasans sèten mwazi. Lòt materyo tankou pousyè, penti, papye pentire, materyo izolasyon, klwazon sèk, tapi, twal, ak tapisri, favorize kwasans mwazi souvan.

Kijan ou fè konnen si ou gen yon pwoblèm mwazi?

Òdinèman, ou kapab wè oswa pran sant gwo anvayisman mwazi yo.

Kijan mwazi yo afekte moun?

Si yon moun ekspozè nan anviwònman ki imid ak mwazi, sa gendwa lakòz divès kalite efè sou sante oubyen li gendwa pa gen okenn efè ditou. Sèten moun sansib a mwazi. Pou moun sa yo, ekspozisyon nan mwazi ka lakòz sentòm tankou nen bouche, respirasyon siflan, ak je oswa po ki wouj oswa ki grate. Sèten moun, tankou moun ki soufri alèji ak mwazi oswa ki gen [opresyon](#), gendwa gen reyaksyon ki pi entans. Travayè ki ekspozè ak gwo kantite mwazi nan anviwònman travay yo, tankou kiltivatè k ap travay akote fwit ki mwazi, gendwa devlope reyaksyon grav. Pami reyaksyon ki grav yo, gendwa genyen lafyèv ak souf kout.

Nan ane 2004 Enstiti Medsin (Institute of Medicine, IOM) te konstate ke gen prèv ki sifi pou etabli yon lyen ant ekspozisyon andedan kote gen mwazi ak sentòm vwa respiratwa siperyè, tous ak respirasyon siflan kay moun ki nòmalman an sante; avèk sentòm opresyon pou moun ki gen opresyon; epi ak yon nemoni ipèsansibilite kay moun ki siseptib pou devlope pwoblèm sa ke sistèm iminitè a anjandre.

An 2009, Òganizasyon Mondyal Lasante te pibliye direktiv anplis, [Direktiv OMS pou Kalite Lè Andedan: Imidite ak Mwazisi \[PDF – 2.65 MB\]](#). Lòt etid resan te sijere ka gen yon lyen ant ekspozisyon bonè nan mwazi epi devlopman opresyon kay sèten timoun, espesyalman nan pami timoun ki gen plis tandans jenetikman pou yo devlope opresyon, e ke sèten entèvansyon ki amelyore kondisyon lojman yo kapab redui prezans maladi nan opresyon ak alèji respiratwa yo.

Yo pa te pwouve yon lyen ant lòt efè negatif sou lasante yo, tankou [emoraji pilmonè idyopatik grav kay tibebe](#), pèt memwa oswa mank enèji, epi mwazi yo, sa gne ladan mwazi ki rele [Stachybotrys chartarum](#) lan. Yo bezwen envestige kesyon sa a plis pou etabli kòz emoraji idyopatik grav ansanm ak lòt efè negatif sou lasante.

Pa gen okenn tès san pou mwazi. Sèten doktè kapab fè tès alèji pou posiblite alèji ak mwazi, men pa gen tès ki pwouve klinikman ki ka detèmine kilè oswa kikote yon ekspozisyon nan mwazi te fèt espesyalman.

Kimoun ki pi an danje pou pwoblèm sante ki asosye avèk ekspozisyon nan mwazi?

Moun ki gen alèji ka plis sansib pou mwazi. Moun ki gen sipresyon iminitè oswa maladi poumon kache alabaz gen tandans afekte pi fasilman ak enfeksyon chanpiyon. Moun ki gen maladi respiratwa kwonik (pa egzanp, maladi pilmonè obstriktif kwonik, opresyon) ka gen difikilte pou respire. Moun ki gen sipresyon iminitè yo gen plis risk pou enfeksyon apati mwazi yo. Si oumenm oswa manm fanmi ou gen pwoblèm medikal sa yo, nou dwe konsilte yon klinisyen medikal kalifye pou dyagnostik ak tretman.

Kijan ou anpeche mwazi nan bilding ak nan kay yo?

Enspekte bilding yo pou detekte domaj dlo lakòz ak mwazi ki vizib nan kad antretyen woutin bilding lan. Koriye kondisyon ki lakòz kwasans mwazi (pa egzanp, fwit dlo, kondansasyon, enfiltrasyon, oswa inondasyon) pou anpeche mwazi grandi.

Andedan kay ou, ou kapab kontwole pou mwazi pa pouse lè w:

- Kontwole nivo imidite yo;
- Repare touswit twati, fenèt ak tiyo ki gen twou ladann;
- Netwaye ak seche delatètopye apre yon inondasyon;
- Ayere zòn douch, lesiv ak kizin lan.

Rekòmandasyon Byen presi:

- Kenbe nivo imidite a ba jan ou kapab—ant 30% ak 50%—pandan tout jounen an. Yon èkondisyone oswa yon dezimidifikatè kapab ede w kenbe nivo a ba. Pa bliye nivo imidite yo konn chanje pandan jounen an epi imidite ki nan lè a ak tanperati a gendwa chanje, kifè ou dwe tcheke nivo imidite an plizyè fwa chak jou.
- Sèvi ak yon èkondisyone oswa yon dezimidifikatè pandan mwa ki imid yo.
- Asire ke kay ou gen ase sikilasyon lè. Itilize vantilatè sòti ki evakye lè a andeyò kay ou nan kwizin ak nan saldeben. Asire w machin pou seche rad la evakye lè andeyò kay la.
- Repare kèlkeswa fwit nan twati, nan miray oswa nan tiyo lakay ou kidonk mwazi yo p ap jwenn imidite pou yo kapab pouse.
- Anvizaje pou pa itilize tapi nan pyès oswa nan zòn tankou saldeben oswa nan bezment ki gendwa gen anpil imidite.

Kijan ou ka elimine mwazi yo nan bilding, tankou kay, lekòl, ak anplasman travay yo?

Mwazi k ap pouse nan kay ak nan bilding yo endike gen yon pwoblèm avèk dlo oswa imidite. Sa se premye pwoblèm pou rezoud lan.

Retire bagay ki gen mwazi nan zòn moun ap viv yo. Depi mwazi kòmanse pouse nan kapèt, izolan, mozayik plafon, klwazon sèk, oswa pano nan miray, sèl fason pou jere pwoblèm lan se retire ak ranplase.

Li enpòtan pou netwaye epi seche zòn lan kòrèkteman, paske ou ka gen yon reyaksyon alèjik kanmenm ak pati nan mwazi ki mouri yo epi kontaminasyon mwazi an ka parèt ankò si toujou gen yon sous imidite.

Retire oswa ranplase tapi ak tapisri ki te tranpe epi ki pa kapab seche rapidman.

Netwaye epi seche kay ou nèt epi rapidman (nan lespas 24-48 èdtan) apre nenpòt inondasyon. Fouye pou retire labou ak salte. Itilize yon vakyòm ak dlo pou retire rès salte a. Fwote sifas ki ka netwaye yo (tankou bwa, mozayik, wòch) avèk dlo savon ak yon bwòs ki gen pwal. Netwaye nèt tout sifas ki di yo (tankou planche, moulaj, mèb an bwa ak an metal, kontwa, ak lavabo) avèk dlo ak detèjan pou vesèl. Seche sifas yo byen vit epi nèt apre ou fin netwaye. Si ou gen yon vantilatè, èkondisyone oswa dezimidifikatè ki pa te afekte nan inondasyon an, itilize li pou ede sifas yo seche apre ou fin netwaye.

Ou ka retire kwasans mwazi nan sifas di yo avèk pwodui komèsyal, savon ak dlo, oswa yon [solisyon klowòks](#) ki *pa gen plis pase* 1 tas (8 ons) klowòks nan 1 galon dlo pou touye mwazi sou sifas yo. Pa janm melanje klowòks avèk amonyak oubyen ak lòt pwodui netwayaj pou kay.

Si w deside itilize klowòks pou netwaye mwazi a:

- Pa janm melanje klowòks avèk amonyak oubyen ak lòt pwodui netwayaj pou kay. Si w melanje klowòks ak amonyak oubyen ak lòt pwodui netwayaj, sa gendwa kreye vapè ki danjere ak toksik.
- Louvri fenèt ak pòt yo pou kite lè fre antre.
- Mete gan ki pa kite likid antre ak linèt pou pwoteje zye w.
- Rezidan yo ka souvan netwaye ti zòn (tankou yon douch, oswa yon zòn gwozè yon pòt), men pi gwo zòn yo ka petèt bezwen yon èd ki pi pwofesyonèl. Toujou respekte machaswiv fabrikan an lè w ap sèvi ak klowòks oubyen ak nenpòt ki lòt pwodui netwayaj.

Si ou gen yon gwo kantite mwazi epi ou pa panse ou ka jere netwayaj la oumenm, ou ta dwe kontakte yon pwofesyonèl ki gen eksperyans nan netwayaj mwazi nan bilding ak nan kay yo.

Èske gen nenpòt sikonstans kote moun ta oblije kite yon kay oswa lòt bilding akòz mwazi?

Desizyon sa yo dwe fèt apa. Si ou kwè ou malad paske ou ekspoze nan mwazi nan yon bilding, ou dwe konsilte doktè ou pou detèmine aksyon ki apwopriye pou pran.

Mwen jwenn mwazi k ap pouse lakay mwen, kijan pou m teste mwazi a?

Si ou kapab wè oswa santi mwazi a, sante w gendwa menase. Ou pa bezwen konnen ki kalite mwazi k ap pouse lakay ou, epi CDC pa rekòmande ni li pa fè etid woutin echantyon pou mwazi. Kèlkeswa kalite mwazi an, se pou w retire l. Akòz efè mwazi sou moun kapab varye anpil, swa akòz kantite oswa kalite mwazi a, ou pa ka konte sou echantyonaj ak kilti pou konnen risk pou sante ou.

Yon laboratwa anviwònmantral kalifye te pran echantyon mwazi k ap pouse lakay mwen epi li te remèt mwen rezilta a. Èske CDC kapab entèprete rezilta sa yo?

Yo pa te etabli estanda pou jije sa ki yon kantite mwazi ki akseptab, tolerab oswa nòmal. Pran echantyon pou mwazi ka koute chè, epi yo pa fikse estanda pou jije kisa ki yon kantite mwazi ki akseptab ak sa pi pa akseptab. Pi bon pratik la se pou retire mwazi an epi travay pou anpeche kwasans li pi devan. Si w deside peye pou fè yon echantyonaj anviwònmantral pou mwazi, anvan travay la kòmanse, se pou w mande konsiltan yo kimoun ki pral fè travay la pou etabli kritè yo pou kapab entèprete rezilta tès yo. Se pou yo di w alavans kisa yo pral fè oubyen ki rekòmandasyon yo pral bay sou baz rezilta echantyonaj yo. Yo pa kapab entèprete rezilta echantyonaj yo pran nan sityasyon ou ki san parèy si yo pa enspekte fizikman zòn ki kontamine an oubyen si yo pa teni kont de karakteristik bilding lan ak faktè ki te produi kondisyon ki egziste kounye an.

Mwen tande pale de “mwazi toksik” ak “mwazi nwa” ki pouse nan kay ak nan lòt bilding. Èske mwen ta dwe enkyete pou yon risk grav pou sante pou mwen menm ak fanmi m?

Toujou gen enpe mwazi toupatou – nan lè a ak sou anpil sifas.

Sèten mwazi toksijèn, sa vle di yo ka pwodui toksin (pi presizeman “mikotoksin yo”). Ou dwe konsidere danje mwazi ki ka pwodui mikotoksin yo prezante menm jan ak lòt mwazi kouran ki ka pouse nan kay ou. Se pa tout chanpyon ki pwodui mikotoksin epi menm sa ki pwodui yo, yo pa pral fè l nan tout kondisyon sifas oswa anviwònmantal.

Mwazi k ap pouse souvan sanble tankou tach sou mi, epi li gendwa gen anpil koulè diferan, e li ka gen yon sant tankou mwazi. Koulè a pa endike nan ki pwen yon mwazi ka danjere. Ou dwe elimine nenpòt mwazi ak sous imidite ki te ede l pouse a.

Pa gen anpil rapò ki endike ke mwazi toksijèn ke yo jwenn andedan kay kapab lakòz pwoblèm sante inik oswa ra tankou emoraji nan poumon oswa pèt memwa. Rapò ka sa yo ra, epi yo pa te pwouve yon koneksyon kòz ant prezans mwazi toksijèn lan ak kondisyon sa yo.

Dènye revizyon paj la: 16 Desanm 2019

Sous kontni an: [Sant Nasyonal pou Sante Anviwònmantal](#)